

Отметим также, что образ клетки отсылает нас к другому художнику-сюрреалисту – Рене Магриту и его картине «Терапевт», на которой также изображена клетка с двумя птицами.

Рене Магрит считал своей настоящей целью сбить зрителя с толку. Сюрреалистический эффект зарождался в работах художника в результате фантастических трансформаций и неожиданных метаморфоз. Загадочность и многозначность магритовских полотен часто были вызваны алогичным сочетанием несочетающихся мотивов. Аналогичный прием встречается и у Гаскойна. Достаточно взять любую строфу из его стихотворения, где можно проследить эту абсурдность:

<i>An image of an aqueduct with a dead crow hanging from the first arch a modern-style chair from the second a fir-tree lodged in the third and the whole scene sprinkled with snow</i> [7, с. 16]	Изображение акведука мертвый ворон висит из первой арки стул в современном стиле из второй ель лежит в третьей и вся сцена засыпана снегом
--	--

Третий художник-сюрреалист, которому Дэвид Гаскойн отдал должное в своих стихотворениях, – Ив Танги. Его любимым жанром был своеобразный пейзаж, изображающий ирреальное пространство, заселенное загадочными персонажами-предметами. Такое тяготение Танги к абстракции и отсутствие на его картинах образов, которые можно распознать, отражается и в следующем стихотворении Гаскойна:

<i>The worlds are breaking in my head Blown by the brainless wind That comes from afar Swollen with dusk and dust</i> [7, с. 18]	Миры рушатся в моей голове Сдуваемые безмозглыми ветрами Пришедшими издалека Распухшими от тьмы и пыли
--	---

Как видим, поэт также избегает четких образов и создает иллюзорную атмосферу пребывания между различными мирами. Из-за ярких метафор (*cries of the light, crumbs of despair, arms of the night*), эпитетов (*brainless wind, hysterical rain, dead grey oceans, grotesque wind*) и образной лексики (*dusk and dust, endless desert, tropical slumber, the solitary damned*) после прочтения поэтического произведения в воображении вырисовываются безлюдные, опустошенные пейзажи. Действительно, именно таковы «неживые» картины Танги, созданные в бледных запыленных тонах.

Дэвид Гаскойн в своем творчестве вспоминает картины еще одного художника-сюрреалиста, хотя и не называет стихотворение в его честь. Это Макс Эрнст – немецкий живописец, график и скульптор, один из ведущих дадаистов и сюрреалистов. Его творчество заключается в неожиданной, парадоксальной аранжировке заимствованных извне изобразительных элементов. Отсылки к ним мы видим в следующих строках Гаскойна (стихотворение *Charity Week*):

<i>Hysteria upon the staircase Hair torn out by the roots Lace handkerchiefs torn to shreds And stained by tears of blood Their fragments strewn upon the waters These are the phenomena of zero</i> [7, с. 184]	Истерия по поводу лестницы Волосы вырванные с корнем Кружевные носовые платки, порванные на клочки И запачканные кровавыми слезами Их обрывками засыпана вода Это явление нуля
--	---

Как и от картин Макса Эрнста, после прочтения отрывка возникает ассоциация с неведомой силой и жестокостью (прежде всего из-за слов *hysteria, torn out, blood*). Ключевым фрагментом, указывающим на присутствие реминисценции в данном стихотворении, является описание окровавленных платков в обоих произведениях.

Вывод. Таким образом, на основе данного анализа мы убеждаемся, что реминисценции, отсылая читателя к творчеству выдающихся художников-сюрреалистов, усиливают эмоционально-экспрессивную окраску поэтических текстов и создают их особую «визуальность», вовлекают читателя в своеобразную интеллектуальную игру. В целом, знание реминисценции как художественного средства расширяет границы анализа произведения и позволяет, проникая в подтекст, понять авторский замысел.

Литература:

1. Андреев Л. Г. Сюрреализм. История. Теория. Практика / Леонид Григорьевич Андреев. – М. : Гелеос, 2004. – 232 с.
2. Дорофеева Н. І. Словник-довідник з зарубіжної літератури / Н. І. Дорофеева – Х. : Світ дитинства, 2000. – 192 с.
3. Лотман Ю. Текст и полиглотизм культуры // Избранные труды. Избранные статьи в трех томах. Т. 1. / Юрий Лотман. – Таллинн : Из-во «Александра», 1992. – 480 с.
4. Стерьеупу Ап. Элеми. Введение в сюрреализм. Пер. Л. Аюпяна / Элеми Ап. Стерьеупу. – Львов : БаК, 2008. – 144 с.
5. Тишунина Н. В. Методология интермедиального анализа в свете междисциплинарных исследований / Н. В. Тишунина // Методология гуманитарного знания в перспективе XXI века / Материалы международной научной конференции. – Серия «Symposium». – Вып. № 12. – С.-Пб, 2001. – С. 149–154.
6. Хрестоматия по культурологии: Учеб. пособие / Составители: Лалетин Д. А., Пархоменко И. Т., Радугин А. А. Отв. редактор Радугин А. А. – М. : Центр, 1998. – 592 с.
7. Gascoyne D. Poems [Электронный ресурс] / David Gascoyne // PoemHunter.Com – The World's Poetry Archive. – 2012. – Режим доступа: http://www.poemhunter.com/i/ebooks/pdf/david_gascoyne_2012_3.pdf.
8. Lamantia Philip. The Collected Poems of Philip Lamantia / Edited by Garrett Caples, Andrew Joron, and Nancy Joyce Peters. Foreword by Lawrence Ferlinghetti. – University of California Press Berkeley and Los Angeles, California, USA, 2013. – 438 p.

УДК 82-1.09

О. А. Росстальна,

Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка, м. Чернігів

ИНТЕРПРЕТАЦИЯ ЖАНРУ «РІЗДВЯНОГО ОПОВІДАННЯ» В НОВЕЛІ Т.ГАРДІ «БЛАГОРОДНА ЛАУРА»

У статті занлізовано новелу англійського письменника Т.Гарді як зразок «різдвяного оповідання». Подано коротку історію становлення жанру, починаючи від його витоків у творчості Ч.Діккенса. Характеристики жанру

поєднуються з типовими для новелістики Т.Гарді соціальними темами та проблемами й символами (сакралізація числа 12, імена персонажів, образ дому).

Ключові слова: «різдвяне оповідання», темпоральна маркованість, символ, ініціація та переродження, дім.

INTERPRETATION OF CHRISTMAS CAROL GENRE IN T. HARDY SHORT STORY «THE HONOURABLE LAURA»

T. Hardy's short story «The Honourable Laura» from the collection «A Group of Noble Dames» is been analyzed as a kind of Christmas carol. The history of genre is been presented from its basics in Ch. Dickens creative works. Genre peculiarities (temporal marking, space location, the situation of breaking and rebirth, religious and symbolic aspects, happy end etc.) are combined with social topics and problems typical for Hardy's short stories. Traditional Christmas carol has the marked situation of beginning and ending, leading to crucial changes or so called rebirth of the character. Hence an important component of short story is symbolism (sacred number 12, the names of the characters). Special attention is been payed to symbol of home and motive «the return to the natives» which both stand as remarkable features of Hardy's creative works. The story's plot (love story of a young inexperienced lady who is choosing between two men) is similar to other literal pieces in the collection. Tough it is among two stories with happy end. In such a way been a plot and compositional «frame» of the collection, the short story is a part of artistic and philosophical views of the writer.

Key words: «Christmas carol», temporal marking, symbol, initiation and rebirth, home.

ИНТЕРПРЕТАЦИЯ ЖАНРА «РОЖДЕСТВЕНСКОГО РАССКАЗА» В НОВЕЛЛЕ Т.ГАРДИ «БЛАГОРОДНАЯ ЛАУРА»

В статье проанализирована новелла английского писателя Т.Гарди как образец «рождественского рассказа». Краткая история становления жанра подана, начиная с его истоков в творчестве Ч. Диккенса. Характеристики жанра дополняются типичными для новеллистики Гарди социальными темами и проблемами, а также символами (сакрализация числа 12, имена персонажей, образ дома).

Ключевые слова: «рождественский рассказ», темпоральная маркированность, символ, инициация и перерождение, дом.

Збірка новел Т. Гарді «Група шляхетних дам» («A Group of Noble Dames», 1891) складається з десяти творів, об'єднаних спільністю тем і проблем. Незважаючи на популярність творів Т. Гарді серед читачів, вивчення творчого доробку англійського письменника в сучасному літературознавстві здійснюється нерівномірно. У фокусі уваги дослідників найчастіше опиняються романи та поезії митця, натомість мала проза розглядається лише як додаток до великих епічних творів. Проте розуміння системи поглядів письменника та особливостей створеного ним художнього світу не можливе без залучення малої прози до предмету дослідження.

Першими спробами системного вивчення новелістики Т. Гарді є монографічні роботи К. Бреді (К. Brady «The Short Stories of Thomas Hardy») та С. Гілмартін та Р. Менгхема (S. Gilmartin, R. Mengham «Thomas Hardy's Shorter Fiction»). Окремі аспекти вивчення творів малого гатунку представлені в роботах М. Урнова, Л. Смикалової, І. Канторовича, А. Бурцева, А. Невструєвої, Ю. Селезневої. Проте, враховуючи різносистемність репрезентованих робіт, подальші дослідження малої прози Т. Гарді є актуальними.

Метою літературознавчої розвідки є дослідження сюжетних та композиційних рис твору «Благородна Лаура» як «різдвяного оповідання».

Більшість творів, включених до збірки «A Group of Noble Dames», були створені письменником для публікації у періодиці взимку 1899 – 1890 рр. Від початку збірка включала шість новел, проте згодом кількість творів була збільшена до десяти, утворивши свого роду «Декамерон».

Новела Т. Гарді «Благородна Лаура» («The Honourable Laura»), вперше видана у різдвяному номері журналу *Harper's Weekly* 1881 р. під заголовком «Нічні подорожні» («Benighted Travelers»), – останній з десяти творів збірки «Група шляхетних дам». Включення новели до збірки викликало зміни окремих деталей твору. Передусім головна героїня з Люсьетти перетворилася на Лауру та стала представницею аристократичної родини. Проте сюжетна лінія новели залишилася без змін.

Новела, тематично та сюжетно споріднена з іншими творами збірки, має одну важливу відмінність – вона побудована за законами «різдвяного оповідання».

Утвердження «різдвяного оповідання» в XIX ст. відбулося в англійській літературі у творчості Ч. Діккенса. До появи «Різдвяних оповідань» такі тексти в англійській літературі були одиничними. Саме з циклу творів Ч. Діккенса розпочинається новий етап в історії жанру, оскільки саме в подібних творах використано художні можливості сакрального часу для глибшого розкриття соціальних механізмів історичної дійсності. Діккенс переосмислив ідею різдвяного оповідання, змінив його настрій і жанрову наповненість. Звернення митця до цього жанру не було випадковим, а мало цілеспрямовано-системний характер: від часу появи «Різдвяної пісні у прозі», першого твору циклу, письменник щорічно (від 1843 до 1867, окрім 1847 року) писав різдвяні оповідання. Перші п'ять творів із цього ряду і склали цикл «Різдвяних оповідань», всі інші були опубліковані у різдвяних номерах журналів «Цілий рік» та «Домашнє читання» [3, с. 7].

Починаючи з 1850 р., у заснованому Діккенсом журналі «Домашнє читання» щорічно один номер присвячувався різдвяним оповіданням, авторами яких окрім Діккенса були постійні співавтори журналу – В. Коллінз, Е. Гаскел та інші.

Журнальні різдвяні оповідання, за винятком кількох, мали однакову схему: цикл новел або оповідань, із яких лише кілька належало перу Ч. Діккенса, а решта – іншим авторам (найчастіше Ч. Діккенс писав у співавторстві з В. Коллінзом). Тематика, настрої, ідейне спрямування цих творів відзначалися різноманітністю та строкатістю, і лише обрамлення – наскрізна оповідна ситуація, створення якої брав на себе Ч. Діккенс, робила твір композиційно цілісним. Отже, поява таких творів призвела до ускладнення структури цього жанрового різновиду [3, с. 5]. У XIX ст. до «різдвяних оповідань» зверталися і інші письменники (Е. А. Т. Гофман «Лускунчик і мишачий король», Г.-К. Андерсон «Ялинка», «Дівчинка із сирниками», Ф. Достоевський «Хлопчик у Христа на ялинці», М. Гоголь «Ніч перед Різдом» тощо). У творчості Т. Гарді звернення до «різдвяного оповідання» не має системного характеру.

Традиційно у «різдвяних оповіданнях» характеристика подій, з яких розпочинається сюжетна дія, як і тих, якими вона завершується, слугує обрамленням ситуації початку-кінця. Зміни та ініціаційні зрушення, що відбуваються у творі, з'являється завдяки прийому поступового ситуаційного нагнітання і раптовому зламу-переродженню, що відбувається саме під час Різдва.

Історія Лаури Кванток, героїні новели Т. Гарді, схожа з історіями багатьох героїнь попередніх творів збірки. Мелодраматичній втечі молодій жінки з вчителем співів передував таємний шлюб з кузеном. Любовний трикутник, у який укладаються відносини між Лаурою, співаком Сінглом Сміттоззі та капітаном Джеймсом Норсбруком, – варіант інтер-

претації міфу про кохання Аполлона до Дафни, що підкреслюється значенням імені героїні, яке перекладається з латини як «лавр» [2, с. 156]. Згідно сюжету грецького міфу, боги обернули німфу Дафну, що вона рятувалася від переслідувань Аполлона, на лаврове дерево. Капітан Норсбрук, кузен Лаури та її чоловік, разом із батьком дівчини переслідує Лауру та Сінгора Сміттоззі подібно до Аполлона. Принципово важливим видається авторське акцентування на національності Сміттоззі. Італієць є чужинцем у Вессексі. Поява героїв, представників цивілізації, у житті місцевих мешканців часто має деструктивні наслідки для патріархального світу. Подвійна таємниця, що розкривається перед батьком, співаком та читачами, – Лаура не просто втекла з дому з іноземцем, а кинула чоловіка, Джеймса Норсбрука, – зумовлює драматичне розгортання сюжету. Дуель між чоловіками, яку Сміттоззі вирішує розв'язати нечесним шляхом, скидаючи суперника у прірву, призводить до ефекту, зворотного сподіванням співака. Керуючись незрозумілим їй самій поривом, Лаура кидає Сміттоззі й вирішує повернутися до Норсбрука та до дому. Проте капітан, який за щасливим збігом обставин залишився живим, не пробачив Лаурі її вчинку, а батько помер від душевного потрясіння.

Відмітимо, що в композиційному плані нагаданий епізод закриває першу, так звану «динамічну» частину твору. Наступна частина новели майже не містить дії. Оповідь про дванадцять років самотнього життя Лаури, які вона присвячує спокуті провини перед чоловіком та вшануванню його пам'яті – своєрідне втілення ідеї християнського смирення та спокути гріхів. Цей вчинок винагороджується відповідно. Приїхавши до рідного містечка, Капітан Норсбрук дізнається про праведне життя дружини та повертається до неї. Важливим елементом у цьому контексті стає час, який охоплюють події (дванадцять років самотнього життя Лаури) та час, коли відбуваються найбільш значущі події твору (Різдво). Важливу роль в різдвяній історії Т. Гарді відіграє символічно-релігійний аспект, що сприймається як наслідування дікенсівської поетики.

Число «дванадцять» належить до найбільш вживаних у міфопоетичних традиціях числових шаблонів (12 місяців року, 12 знаків зодіаку, 12 апостолів тощо) [1, с. 643]. Похідне від сакрального числа три, дванадцять вважається щасливим числом. Так, для Лаури дванадцять років добровільного усамітнення й аскетизму завершуються щасливо. До неї повертається чоловік та за рік (12 місяців) жінка народжує сина. Відмітимо, що три найважливіші для героїні події (втеча з Сміттоззі й відмова від нього, повернення чоловіка й народження сина) відбуваються саме на святвечір.

На нашу думку, акцентування темпоральної маркованості здійснюється автором з двох причин. Передусім, новела була призначена для публікації у різдвяному номері журналу, а відтак твір являв собою різдвяну історію. Проте не менш важливим є символічно-релігійний аспект.

Традиційно час Різдва вважається точкою найбільшого релігійного синкретизму, а тому важливу роль у подіях, що відбуваються в зазначений час, відіграє мотив другого народження (християнське народження Христа), тобто в сюжеті такого твору завжди присутнє очікування перетворення, оновлення. За спостереженнями Н. В. Шевчук, такі ініціації переродження чи відродження можна представити у вигляді умовних моделей. Одні моделі ілюструють роль свята – вічного двигуна оновлення, піддають сумніву можливість очікування ініціаційних зрушень у реальності, проте не заперечують їх як такі. Інші – демонструють невідповідність життя і вищих істин, де навіть смерть не є порятунком і шляхом досягнення чогось бажаного та ідеального [3, с. 12]. Оновлення життя у такий спосіб не заперечується, проте вважається неможливим саме в рамках даного соціально-історичного часу. Кожна з моделей працює в режимі очікування ініціаційного моменту, при чому він може бути втілений за допомогою різних підходів.

Зауважимо, що у хронотопно-символічному тлумаченні різдвяна ніч має декілька контамінаційних значень. У природі – це ніч зимового сонцестояння, у міфології вона пов'язана з міфами про народження Всесвіту та сонця-бога, у християнському вченні – ніч народження Христа. У сукупності – це наймогутніша у календарному циклі ніч, яка має найбільшу потенційну силу народжувати.

За визначенням Н. В. Шевчук, дана темпоральна точка володіє в цьому жанрі надзвичайно високою емоційно-ціннісною інтенсивністю. Час Різдва стає точкою початку якісно нового витка життя [3, с. 14].

Так, для героїв новели «Благодна Лаура» святвечір стає часом відліку певних етапів життя. Перше Різдво відкриває період поневірянь. Капітан вирушає у подорож, а його дружина – у дім покійного батька, де веде майже чернече життя. Друге Різдво (через дванадцять років) приносить родині з'єднання. Чоловік та жінка не просто знову зустрічаються через багато років, в по-новому бачать одне одного. Лаура, яка таємно вийшла заміж за Норсбрука сімнадцятирічною дівчиною, керуючись бажанням покинути батьківський дім, робить цей крок імпульсивно, не усвідомлюючи відповідальності, яку накладають такі стосунки. Її пояснення небажання повертатися до чоловіка «I don't like him so well as I did at first» [4, с. 256] та закоханість у співака (відмітимо важливу деталь – Лаура не має фізичних стосунків з ним) – вчинки не дорослої жінки, а дівчинки. Подібно до Бетті Дорнелл, героїні твору «Перша герцогиня Вессексу», вона мусить подорослішати, щоб стати жінкою не тільки фізично, а й духовно. Як і Стефан Рейнард, герой новели «Перша герцогиня Вессексу», Джеймс Норсбрук дає Лаурі цей час. Проте йому і самому необхідно усвідомити та оцінити турботу Лаури (саме вона доглядає чоловіка після нещасного випадку) та прагнення дружини заслужити прощення.

Відмітимо суттєву трансформацію мотиву «повернення на батьківщину» в цьому творі. На противагу іншим творам малої прози та романам Т. Гарді, в яких повернення до рідних місць не приносить героям щастя, а лише спричиняє розчарування, Джеймс Норсбрук знаходить спокій і родинний затишок. Повернення героя має тут свого роду сакральний характер, що підкреслюється семантичним значенням його імені (Джеймс (James) – варіант біблійного Jacob, яке в свою чергу є ім'ям одного з дванадцяти апостолів Христа [2, с. 167]) та акцентуванням повернення *до дому*. Образ-символ дому, важливий елемент художнього світу творів Т. Гарді, реалізується в новелі як складник жанру «різдвяного оповідання», в яких дім постає метафоричним втіленням центру та точкою найвищої сакральності фізичного простору.

Затишний дім у творах англійського письменника є компонентом поняття «родина». Так саме в різдвяних історіях дім уособлює утопічно-ідеальний світ, ідеальний хронотоп щастя (історична інверсія до Золотого віку). Зауважимо, що Норсбрук повертається у дім дружини у негоду (символізація негараздів і суперечок між ними) під виглядом стороннього подорожнього, а знаходить гостинний притулок біля вогнища «by the kitchen fire» (вогнище як символ родинного щастя та затишку). Лаурі потрібно дванадцять років для того, щоб зробити дім, в якому вона не була щаслива в дівочстві через надмірну суворість батька, місцем, де вона може бути щасливою.

Третє Різдво для Норсбруків пов'язане із довгоочікуваною й приємною подією – народженням сина, що символізує своєрідну винагороду для обох героїв. Події, пов'язані з народженням дитини, сина-спадкоємця, – важливий сюжетний елемент більшості новел збірки «Група шляхетних дам» – мають зазвичай драматичний характер. Неспроможність жінок-героїнь творів народити сина, народження мертвої чи позашлюбної дитини символізують безплідність шлюбів, взятих з розрахунку, егоїзм батьків чи неспроможність та небажання відповідати за свої вчинки. Натомість народження дитини/дітей – боже благословення союзу чоловіка та жінки та продовження роду – зафіксоване лише в першому творі збірки,

акцентує гармонійність стосунків між героями, символізує плідність їх союзу. Відтворення епізоду про народження сина в родині Норсбруків в останньому творі збірки виступає, з одного боку, своєрідним сюжетно-тематичним обрамленням «Групи благородних дам», а, з іншого боку, підсумовує щасливий фінал твору «Благородна Лаура», як різдвяного оповідання, безпосередньо.

Перше та останнє оповідання збірки, утворюючи тематичну та композиційну єдність, пов'язані з іншими творами «Групи благородних дам» за допомогою низки спільних сюжетних елементів (наявність двох претендентів на руку героїні, таємний шлюб, романтична втеча, родинні тасмніці), мотивів та алюзій (мотив випробування, інтерпретації міфологічних сюжетів) й образів-символів. Іншою спільною рисою творів є розв'язання проблеми стосунків між чоловіками та жінками в контексті станового суспільства.

Збереження Т. Гарді основних ознак жанру різдвяного оповідання (темпоральна маркованість, просторова локалізація, мотив переродження/ народження, щасливий фінал) у поєднанні з загальним сюжетно-тематичним наповненням збірки, акцентуванням релігійно-символічного та міфологічного підґрунтя зображення й моралістично-повчального характеру фіналу, робить новелу не просто традиційним різдвяним твором, а важливим елементом збірки «Група шляхетних дам», а відтак і складником художньо-філософської системи поглядів письменника.

Література:

1. Мифы народов мира. Энциклопедия в 2-х т. / [гл. ред. С. А. Токарев]. – М. : Рос. энциклопедия, 1994. – Т. 2. – К – Я. – 1994. – 719 с.
2. Рыбакин А. И. Словарь английских личных имен : 4000 имен / А. И. Рыбакин. – [2-е изд.]. – М. : Рус. яз., 1989. – 224 с.
3. Шевчук Н. В. «Різдвяні оповіді» Ч. Діккенса у хронотопно-типологічних зв'язках : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.04 «Література зарубіжних країн» / Н. В. Шевчук. – Львів, 2001. – 19 с.
4. Hardy T. A Group of Noble Dames : [short stories] / T. Hardy. – L. : Macmillan and Co., Ltd, 1907. – 270 p. – (Першотвір).

УДК 811.11'373.46:502.1]:001.8

М. Я. Саламаха,

Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів

ЗАГАЛЬНОНАУКОВА МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ АНГЛОМОВНИХ ТЕРМІНІВ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ

У статті зроблена спроба проаналізувати методологію дослідження англomовних термінів охорони довкілля. Метою та завданнями статті є описати загальнонаукові методи, необхідні для аналізу структурних та семантичних особливостей вищезгаданих термінів. Одночасне використання кількох методів уможливило отримання остаточної результату та висновків.

Ключові слова: методологія дослідження, загальнонаукова методологія, метод, аналіз, індукція, узагальнення, аналогія, моделювання, опис, порівняння.

GENERAL SCIENTIFIC METHODOLOGY IN THE RESEARCH OF THE ENGLISH ENVIRONMENTAL TERMS

In the article an attempt has been made to analyze the methodology of research of the English Environmental terms. For the study of environmental terms, which covered analysis of their structure and semantics, general philosophical, general scientific and linguistic methodologies have been involved.

Comprehensive research of environmental terminology has been carried out gradually. On the first stage the material (2565 terms for research) has been selected. On the second stage analysis of the structure and semantics of the terms has been made, paradigmatic relations of the researched terms and their functional features have been defined. Each stage was accompanied by the use of appropriate methodology.

General scientific methodology is based on theoretical concepts and includes such methods: 1). methods used at the theoretical level of research (induction, deduction, system approach, etc.); 2). methods used both at the theoretical and empirical levels of research (analysis and synthesis, classification, generalisation, modeling, formalization, abstraction, etc.); 3). methods used at the empirical level of research (observation, experiment, comparison, visual and graphical methods etc.).

General scientific methods have been used for both theoretical and empirical research of terms. The simultaneous combination of several methods made it possible to obtain final results and conclusions. Such methods as analysis, synthesis, induction, deduction, observation, modeling, description, comparison, generalization, classification, combined with linguistic methods have been widely used in our research. The definitions of basic scientific methods have been given and their applications have been described.

Key words: methodology, general scientific methodology, method, analysis, induction, generalization, analogy, modeling, description, comparison.

ОБЩЕНАУЧНАЯ МЕТОДОЛОГИЯ ИССЛЕДОВАНИЯ АНГЛОЯЗЫЧНЫХ ТЕРМИНОВ ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ

В статье сделана попытка проанализировать методологию исследования англоязычных терминов охраны окружающей среды. Целью и задачами статьи является описать общенаучные методы, необходимые для анализа структурных и семантических особенностей вышеуказанных терминов. Одновременное использование нескольких методов позволило получить окончательные результаты и выводы.

Ключевые слова: методология исследования, общенаучная методология, метод, анализ, индукция, обобщение, аналогия, моделирование, описание, сравнение.

Постановка наукової проблеми та її значення. Методологія дослідження термінології охорони довкілля (ОД) включає загальнофілософську, загальнонаукову та лінгвістичну. Загальнонаукова методологія ґрунтується на таких підходах як термінологічний, хронологічний, системний, структурно-функціональний тощо. До загальнонаукових методів відносно такі, які можуть використовуватися при теоретичному та емпіричному дослідженні термінів. Загальнонауковими методами є аналіз, синтез, індукція, дедукція, моделювання, спостереження, опис, порівняння, узагальнення, класифікація та інші.